

รายวิชา คณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค21101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง เพิ่ม ๆ ลด ๆ (3)

ครูผู้สอน

ครูกมลชนก

มีหลาย

ครูปัญชิตา

สุวรรณชาติ

เพิ่ม ๆ ลด ๆ (3)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถหาผลลบของทศนิยมที่กำหนด
2. นักเรียนสามารถเขียนหรืออธิบายวิธีการแก้ปัญห
ที่กำหนดให้ โดยใช้ความรู้เรื่องการลบทศนิยม

ค่าสัมบูรณ์

ค่าสัมบูรณ์ของ -0.17 เท่ากับเท่าใด

เท่ากับ...**0.17**.....

ค่าสัมบูรณ์ของ -5.81 เท่ากับเท่าใด

เท่ากับ...**5.81**.....

จำนวนตรงข้ามของจำนวนเต็ม

เมื่อ a เป็นจำนวนเต็มใด ๆ จำนวนตรงข้ามของ a
เขียนแทนด้วย $-a$

$$\text{และ } a + (-a) = 0 = (-a) + a$$

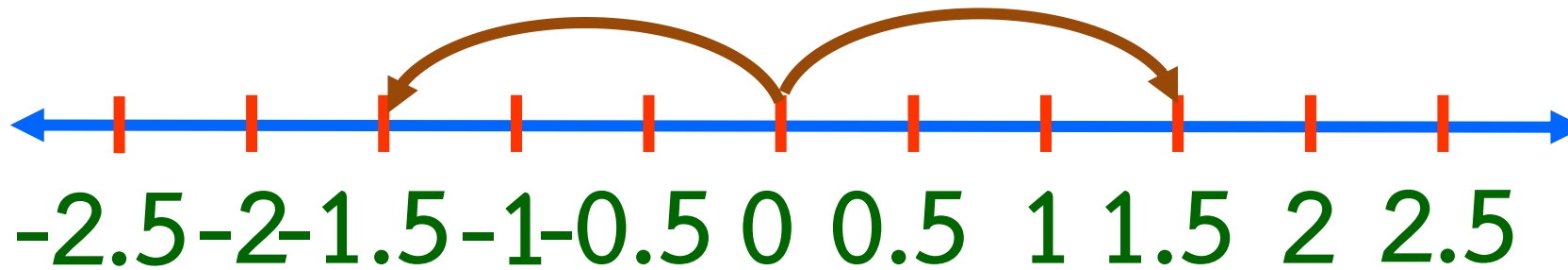
ข้อตกลงของการลบจำนวนเต็ม

ตัวตั้ง - ตัวลบ = ตัวตั้ง + จำนวนตรงข้ามของตัวลบ

นั่นคือ $a - b = a + (-b)$ เมื่อ a และ b เป็นจำนวนเต็มใด ๆ

การลบทศนิยม

เมื่อพิจารณาจำนวนตรงข้ามของทศนิยมบนเส้นจำนวน ซึ่งจะพบว่า ทศนิยมที่เป็นจำนวนบวกและทศนิยมที่เป็นจำนวนลบที่มีค่าสัมบูรณ์เท่ากันจะอยู่คนละข้างของ 0 และอยู่ห่างจาก 0 เป็นระยะเท่ากัน

จะเห็นว่า -1.5 กับ 1.5 มีค่าสัมบูรณ์เท่ากัน
แต่อยู่คนละข้างของ 0 กล่าวได้ว่า

-1.5 เป็นจำนวนตรงข้ามของ 1.5

1.5 เป็นจำนวนตรงข้ามของ -1.5

ถ้า a เป็นทศนิยมใด ๆ จำนวนตรงข้าม

ของ a มีเพียงจำนวนเดียว

เขียนแทนด้วย $-a$ และ $a + (-a) = (-a) + a = 0$

จำนวนตรงข้ามของ -1.52

เขียนแทนด้วย $-(-1.52)$

จำนวนตรงข้ามของ -1.52 คือ 1.52

เนื่องจาก จำนวนตรงข้ามของ -1.52

มีเพียงจำนวนเดียว

ดังนั้น $-(-1.52) = 1.52$

ถ้า a เป็นทศนิยมใด ๆ จำนวนตรงข้ามของ $-a$ คือ a
นั่นคือ $-(-a) = a$

ข้อตกลงการลบทศนิยม

ตัวตั้ง - ตัวลบ = ตัวตั้ง + จำนวนตรงข้ามของตัวลบ
นั่นคือ $a - b = a + (-b)$ เมื่อ a และ b แทน
ทศนิยมใด ๆ

เช่น $3.2 - 1.4 = 3.2 + (-1.4)$

$$(-7.12) - 23.25 = (-7.12) + (-23.25)$$

$$9.65 - (-4.43) = 9.65 + 4.43$$

ตัวอย่างที่ 1

จงหาผลลบของ $(-3.15) - 20.56$

วิธีทำ จำนวนตรงข้ามของ 20.56 คือ -20.56

$$\begin{aligned} \text{จะได้ } (-3.15) - 20.56 &= (-3.15) + (-20.56) \\ &= -23.71 \end{aligned}$$

ตอบ   -23.71

ตัวอย่างที่ 2

จงหาผลลบของ $13.2 - (-16.3)$

วิธีทำ $13.2 - (-16.3) = 13.2 + 16.3$
 $= 29.5$

ตอบ 29.5

ตัวอย่างที่ 3

จงหาผลลบของ $-42.1 - (-28.9)$

วิธีทำ $-42.1 - (-28.9) = -42.1 + 28.9$
 $= -13.2$

ตอบ -13.2

ตัวอย่างที่ 4

จงหาผลลบของ

$$1) 50.25 - (-12.33) = \dots 62.58 \dots$$

$$2) (-12.33) - 50.25 = \dots -62.58 \dots$$

ทศนิยมไม่มีสมบัติการสลับที่สำหรับการลบ

ตัวอย่างที่ 5 จงหาผลลบของ

$$\begin{aligned} 1) \quad (-1.44 - 1.87) - (-5.1) &= \dots -3.31 - (-5.1) \dots \\ &= \dots -3.31 + 5.1 \dots \\ &= \dots 1.79 \dots \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2) \quad -1.44 - [1.87 - (-5.1)] &= \dots -1.44 - 6.97 \dots \\ &= \dots -1.44 + (-6.97) \dots \\ &= \dots -8.41 \dots \end{aligned}$$

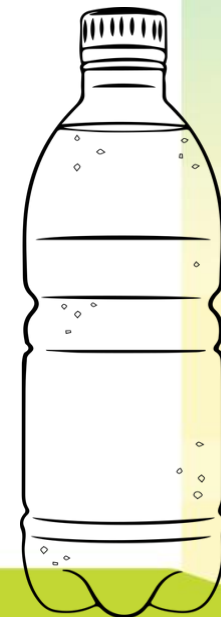
ทศนิยมไม่มีสมบัติการเปลี่ยนหมู่สำหรับการลบ

โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับ การลบทศนิยม

ตัวอย่างที่ 6

ขวดโใบหนึ่งหนัก 57.5 กรัม เติมนมใส่ขวดโใบนี้แล้ว
นำไปชั่งอีกครั้งหนึ่ง ทำให้ได้น้ำหนักใหม่เป็น 237.5 กรัม
อยากทราบว่านมที่เติมใส่ขวดโใบนี้หนักกี่กรัม

วิธีทำ นมที่เต็มใส่ขวดใบนี้หนัก

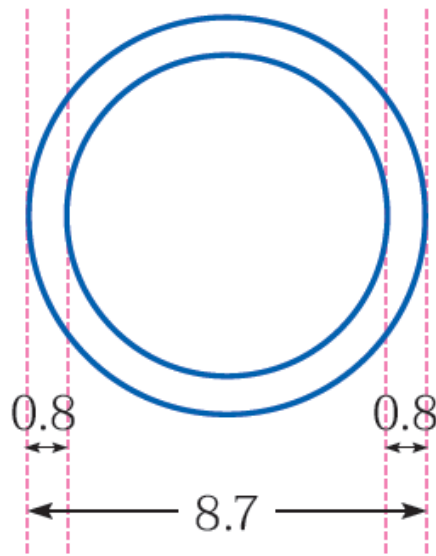
$$237.5 - 57.5 = 180 \text{ กรัม}$$

ตอบ 180 กรัม

ตัวอย่างที่ 7

แก้วใบนึ่งมีลักษณะเป็นทรงกระบอก วัดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงกลมวงนอกที่เป็นหน้าตัดได้ 8.7 เซนติเมตร ถ้าแก้วใบนี้นหนา 0.8 เซนติเมตร อยากทราบว่าเส้นผ่านศูนย์กลางของวงกลมวงในของหน้าตัดนี้ยาวกี่เซนติเมตร

วิธีทำ

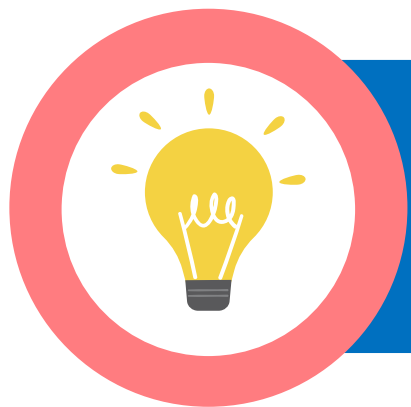

เส้นผ่านศูนย์กลางของวงกลมวงในของหน้าตัดนี้ยาว

$$8.7 - 0.8 - 0.8 = 7.1 \text{ เซนติเมตร}$$

ตอบ 7.1 เซนติเมตร

แบบฝึกหัด 3

การลบทศนิยม

(สามารถดาวน์โหลดแบบฝึกหัดได้ที่ www.dltv.ac.th รายวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)

แบบฝึกหัด 3 : การลบทศนิยม

- เมื่อ a เป็นทศนิยมใด ๆ จำนวนตรงข้ามของ a มีเพียงจำนวนเดียว เขียนแทนด้วย $-a$ และ $a + (-a) = 0 = (-a) + a$
- ถ้า a เป็นทศนิยมใด ๆ จำนวนตรงข้าม $-a$ คือ a นั่นคือ $-(-a) = a$
- การหาผลลบของทศนิยม สามารถทำได้โดยเขียนการลบให้อยู่ในรูปของการบวก ซึ่งอาศัยข้อตกลง ดังนี้

$$\text{ตัวตั้ง} - \text{ตัวลบ} = \text{ตัวตั้ง} + \text{จำนวนตรงข้ามของตัวลบ}$$

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามในแต่ละข้อต่อไปนี้

1. จงเติมเครื่องหมาย $>$ หรือ $<$ ลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

1) $(-2.5 + 4) - 3.2$	☐	$(-10.25 + 16.5) - (-4.2)$
2) $(-5.12 - 4.4) + 10.9$	☐	$[8.5 - (-3.2)] - (-2.1)$
3) $-5.5 + (12.4 - 3.24)$	☐	$(-12.6 - 4.4) + 2.1$
4) $-1.8 + (2.5 - 3.1)$	☐	$5.20 - 1.20$
5) $0 - (-5.023)$	☐	$-5.023 - 0$

2. จงเติมข้อความ จริง หรือ เท็จ ลงในช่องว่างหน้าข้อให้สมบูรณ์

- .....1) $2.54 - 1.26 = 1.26 - 2.54$
- .....2) $(3.62 - 1.50) - 3.09 = 3.62 - (1.50 - 3.09)$
- .....3) $-24.5 - (0 - 24.5) = 49$
- .....4) $-1.832 + 2.52 - (-1.832) - 2.52 = 0$
- .....5) การลบทศนิยมใช้สมบัติการเปลี่ยนหมู่และการสลับที่การลบได้

3. พ่อของสมศักดิ์ตัดไม้ไม่ใกล้กับสระบัวแล้วไม้ไม่ตกลงไปในสระบัว พ่อถามสมศักดิ์ว่า ถ้าไม้ไม่ลำนี้ยาว 8.45 เมตร ส่วนแรกคือส่วนที่โผล่พ้นน้ำยาว 1.99 เมตร ส่วนที่สองคือส่วนที่จมน้ำยาว 4.87 เมตร และส่วนที่สามคือส่วนที่ปักอยู่ในโคลนใต้น้ำ อยากทราบว่า ไม้ไม่ส่วนที่สามยาวกี่เมตร

ตอบ.....

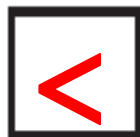

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบคำถามในแต่ละข้อต่อไปนี้

1. จงเติมเครื่องหมาย $>$ หรือ $<$ ลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

$$1) (-2.5 + 4) - 3.2$$

$$(-10.25 + 16.5) - (-4.2)$$

$$2) (-5.12 - 4.4) + 10.9$$

$$[8.5 - (-3.2)] - (-2.1)$$

$$3) -5.5 + (12.4 - 3.24)$$

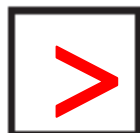
$$(-12.6 - 4.4) + 2.1$$

$$4) -1.8 + (2.5 - 3.1)$$

$$5.20 - 1.20$$

$$5) 0 - (-5.023)$$

$$-5.023 - 0$$

2. จงเติมข้อความ จริง หรือ เท็จ ลงในช่องว่างหน้าข้อให้สมบูรณ์

.....เท็จ..... 1) $2.54 - 1.26 = 1.26 - 2.54$

.....เท็จ..... 2) $(3.62 - 1.50) - 3.09 = 3.62 - (1.50 - 3.09)$

.....เท็จ..... 3) $-24.5 - (0 - 24.5) = 49$

.....จริง..... 4) $-1.832 + 2.52 - (-1.832) - 2.52 = 0$

.....เท็จ..... 5) การลบทศนิยมใช้สมบัติการเปลี่ยนหมู่และการสลับที่การลบได้

3. พ่อของสมศักดิ์ตัดไม้ไฟใกล้กับสระบัวแล้วไม้ไฟตกลงไปในสระบัว
พ่อถามสมศักดิ์ว่า ถ้าไม้ไฟลำนี้ยาว 8.45 เมตร
ส่วนแรกคือ ส่วนที่ไหล่พ้นน้ำยาว 1.99 เมตร ส่วนที่สองคือ
ส่วนที่จมน้ำยาว 4.87 เมตร และส่วนที่สามคือส่วนที่ปัก
อยู่ในโคลนใต้น้ำ อยากทราบว่าไม้ไฟส่วนที่สามยาวกี่เมตร

ตอบ.....**1.59 เมตร**.....

สรุป

ข้อตกลงการลบทศนิยม

ตัวตั้ง - ตัวลบ = ตัวตั้ง + จำนวนตรงข้ามของตัวลบ

นั่นคือ $a - b = a + (-b)$ เมื่อ a และ b แทนทศนิยมใด ๆ

สรุป

**ทศนิยมไม่มีสมบัติการสลับที่สำหรับการลบ
และไม่มีสมบัติการเปลี่ยนหมู่สำหรับการลบ**

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง คิดได้ ไม่ยากเลย (1)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาคณิตศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สิ่งที่ต้องเตรียม

แบบฝึกหัด 4 : การคุณทศนิยม

